

Predstavitev projekta: Upravljanje – ključni dejavnik uspešnosti

1. Izhodišča

Slovenija je krizi in razvojno tudi sicer zaostaja. Vzroki za to so deloma zunanje narave, še v večjem delu pa smo jih zakrivali sami. Veliko stvari smo in še deloma narobe, večina njih pa ima en sam skupen imenovalec, to je slabo upravljanje. Slabo predvsem upravljamo državo, pa tudi podjetja, še predvsem tista, ki so v državni lasti. Potrebe po učinkovitejšem upravljanju so zato akutne in če jih bomo še naprej podcenjevali in jih ne reševali, si bomo svojo prihodnost močno otežili.

Uradna politika doslej ni kazala potrebe, da kar koli resnega stori za izboljšanje upravljanja, prej nasprotno. Inicijativo za spremembe mora zato prevzeti civilna družba. Če naj bo pri tem uspešna, se mora ustrezno organizirati s ciljem, da pripravi res dobro proučene predloge sprememb v upravljanju in poiskati poti, da bodo ti predlogi tudi uresničeni. Te vse prej kot lahke naloge se namerava lotiti Sinteza – koalicija za družbeno prenavo in s tem namenom načrtuje projekt, ki ga predstavljamo v tem zapisu.

2. Kaj in kje so predvsem problemi z upravljanjem

Upravljanje sistemov, kot sta država in podjetje, je kompleksen proces, ki vključuje dve osrednji aktivnosti, to je vodenje sistema in nadzor vodenja. Osrednja naloga nadzora je zagotoviti, da ima sistem dobro vodstvo in zato je učinkovitost upravljanja pogojena predvsem s tem, kako dobro deluje nadzor. Ko nam gre za kvalitetnejše upravljanje, je torej smiselno aktivnosti usmeriti predvsem v odkrivanje slabosti nadzora in v njihovo odpravo.

Med pogostimi slabostmi nadzora je primerno izpostaviti predvsem dve, to sta nezadostna usposobljenost izvajalcev nadzora in njihova neprimerna etična naravnost. Zagotavljanje etičnosti in usposobljenosti (predvsem z menedžerskimi znanji) nadzora sta zato temeljni usmeritvi, ki jima je potrebno slediti pri oblikovanju rešitev za učinkovito upravljanje.

Pri upravljanju države izvaja osrednje naloge nadzora parlament. Da ta v našem primeru svojega poslanstva ne uresničuje zadovoljivo, je več razlogov. Med osrednjimi je veljavna politična ureditev, ki dopušča, da si vlada podreja parlament in slednji zato lahko nadzor vlade le omejeno izvaja.

Pri upravljanju podjetij izvaja nadzor organ z imenom nadzorni svet. Največ je problemov pri upravljanju podjetij v državni lasti, slej ko prej predvsem zato, ker pri kadrovanju njihovih nadzornih svetov prevladujejo politični kriteriji, ki močno podcenjujejo pomen usposobljenosti in etike pri upravljanju.

3. Cilji projekta

Temeljni cilj projekta je spodbuditi in strokovno podpirati systemske (zakonske) spremembe, ki se bodo odrazile v učinkovitejšem upravljanju države in podjetij, še predvsem tistih v državni lasti. Za uresničevanje tega cilja se bo v okviru projekta prednostno izvajalo naslednje aktivnosti:

- Poglobljeno analizirati slabosti, ki ta čas prevladujejo v naši upravljavski praksi.
- Oblikovati predloge rešitev za odpravo slabosti v sedanjem upravljanju. V teh predlogih se bo projekt prednostno zgledoval bo upravljavski praksi držav, ki po ekonomski učinkovitosti in socialni urejenosti pozitivno izstopajo.
- Sodelovanje s pristojnimi državnimi organi s ciljem utrjevati spoznanje o nujnosti systemskih sprememb na področju upravljanja in tem organom nuditi strokovno podporo pri uresničevanju sprememb.
- Seznanjati strokovno in ostale javnosti z razlogi za systemske spremembe na področju upravljanja in si pridobivati njihovo podporo za izvedbo sprememb.

4. Organizacija projekta

Aktivnosti projekta bo izvajala projektna skupina. O njeni sestavi in delovanju naslednje:

- Sinteza-KCD bo k sodelovanju pri izvedbi projekta povabila predvsem osebe, ki se s problematiko upravljanja strokovno že ukvarjajo in so pripravljene aktivno sodelovati pri uresničevanju ciljev projekta. Delo v projektu ne bo honorirano.
- Projektna skupina izmed svojih članov imenuje vodjo projekta in njegovega namestnika. Vodja projekta vodi seje projektne skupine in zastopa projekt pri tretjih osebah.
- Projektna skupina deluje kolektivno na sejah, njeni člani pa še posamično ali skupinsko pri uresničevanju nalog, ki so jih prevzeli v okviru projekta. Na sejah projektna skupina oblikuje in dopolnjuje programu svojega dela, spremlja njegovo uresničevanje in sprejema za uspeh projekta druge potrebne odločitve.
- Projektna skupina bo svoje aktivnosti izvajala v dveh fazah. V prvi fazi bo prednostno delovala na uresničevanju ciljev, povezanih z upravljanjem podjetij - še predvsem podjetij v državni lasti -, v nadaljevanju pa še na uresničevanju ostalih svojih ciljev.
- Za tehnično podporo projekta skrbi v okviru objektivnih možnosti Sinteza – koalicija za družbeno prenovo.

Predlog zapisal: A. Cetinski, SINTEZA-KCD (30.9.2014)